

leeuwenborgh

vakmensen in opleiding

JAAAR REKENING 2015

STICHTING VOOR
BEROEPSONDERWIJS
EN VOLWASSENEDUCATIE
WESTELIJK ZUID-LIMBURG

ROC LEEUWENBORGH

ROC Leeuwenborgh

Centraal adres:

Sibemaweg 20
6224 DC Maastricht

Postadres:

Postbus 1825
6201 BV Maastricht

Telefoon: 088-0015000

Website: www.leeuwenborgh.nl

E-mail: serviceinfo@leeuwenborgh.nl

KvK-nummer: 41074030

JAAR REKENING 2015

**STICHTING VOOR
BEROEPSONDERWIJS EN
VOLWASSENENEDUCATIE
WESTELIJK ZUID-LIMBURG**

(ROC LEEUWENBORGH)

10 juni 2016 te Maastricht

Inhoudsopgave

Jaarrekening

Bestuursverslag	5
Geconsolideerde balans per 31 december 2015	6
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015	8
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2015	10
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling behorend bij de geconsolideerde jaarrekening	12
Toelichting op de geconsolideerde balans	16
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	25
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	26
Enkelvoudige balans per 31 december 2015	31
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015	33
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling behorend bij de enkelvoudige balans	34
Toelichting op de enkelvoudige balans	35
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	44

Bijlagen

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW en LNV G1 , G2 (G2-A)	52
Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW en LNV G2 (G2-B)	54
Resultaatbestemming	55
Gebeurtenissen na balansdatum	55
Controleverklaring	56
Gegevens rechtspersoon	58
Verbonden partijen	59
Toelichting WNT	60

Bestuursverslag

Hiervoor wordt verwezen naar het bestuursverslag dat
separaat is opgesteld.

Geconsolideerde balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming)

Activa

	31-Dec-15		31-Dec-14	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Immateriële vaste activa (1)				
Software		430.261		191.279
		430.261		191.279
Materiële vaste activa (2)				
- Gebouwen en terreinen	31.606.383		32.349.229	
- Inventaris en apparatuur	4.510.512		5.049.473	
- Andere vaste bedrijfsmiddelen	26.839		34.695	
		36.143.734		37.433.397
Financiële vaste activa (3)	2.250		2.250	
		2.250		2.250
Totaal vaste activa		36.576.245		37.626.926
Vlottende activa				
Vorraden (4)	45.897		62.249	
		45.897		62.249
Vorderingen (5)				
- Debiteuren	928.291		850.015	
- Studenten	110.396		180.975	
- Overige overheden	0		23.454	
- Overige vorderingen	798.535		1.109.409	
-Overlopende activa	1.959.657		2.159.579	
		3.796.879		4.323.432
Liquide middelen (6)	6.523.064		2.891.952	
		6.523.064		2.891.952
Totaal vlottende activa		10.365.840		7.277.633
Totaal ACTIVA		46.942.085		44.904.559

Passiva

	31-dec-15		31-dec-14	
	€	€	€	€
Eigen Vermogen (7)				
- Algemene reserve publiek	25.560.399		23.217.844	
- Algemene reserve privaat	1.342.660		1.333.951	
		26.903.059		24.551.795
Voorzieningen (8)				
-Personeelsvoorziening	836.973		820.434	
-Voorziening wachtgeld	596.584		0	
-Voorziening groot onderhoud	2.323.266		2.450.075	
-Voorziening asbest	679.269		768.231	
		4.436.092		4.038.740
Langlopende schulden (9)				
- Financiers	3.333.332		4.999.999	
		3.333.332		4.999.999
Kortlopende schulden (10)				
- Financiers	1.666.667		1.666.667	
- Vooruitgef. en - ontv. termijnen OHW	2.343.394		2.517.143	
- Crediteuren	2.035.444		1.199.319	
- Belastingen, soc. verzekeringswetten	2.097.334		1.985.566	
- Schulden inzake pensioenen	501.379		575.267	
- Overige kortlopende schulden	44		0	
- Overlopende passiva	3.625.340		3.370.063	
		12.269.602		11.314.025
Totaal PASSIVA		46.942.085		44.904.559

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015

	Exploitatie 2015		Begroting 2015		Exploitatie 2014	
	€	€	€	€	€	€
Baten						
Rijksbijdragen (11)	58.655.771		57.869.264		54.252.936	
Overige overheidsbijdragen en subsidies (12)	1.286.203		1.312.924		1.279.519	
College-, cursus-, les-, en examen- gelden (13)	487.289		537.000		384.977	
Baten werk in opdracht van derden (14)	2.912.290		2.274.802		3.014.993	
Overige baten (15)	1.762.241		1.730.480		2.019.939	
Totaal baten		65.103.794		63.724.470		60.952.364
Lasten						
Personeelslasten (16)	48.288.801		50.963.202		45.987.480	
Afschrijvingslasten (17)	2.805.834		3.204.371		5.028.510	
Huisvestingslasten (18)	4.058.351		4.365.639		4.207.805	
Overige lasten (19)	7.385.132		6.474.482		6.813.058	
Totaal lasten		62.538.118		65.007.694		62.036.853
Saldo baten en lasten		2.565.676		-1.283.224		1.084.489-
Financiële baten en lasten						
Financiële baten en lasten (20)		-214.412		-307.000		-261.298
Resultaat		2.351.264		-1.590.224		-1.345.787
Netto resultaat		2.351.264				-1.345.787
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen		0				0
Totaal resultaat		2.351.264				-1.345.787
Resultaatbestemming						
- Toename van Algemene reserve		2.351.264				
- Mutatie van Bestemmingsreserves						
		2.351.264				

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2015

	2015	2014
	€	€
(Bedragen in € 1.000)		
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	2.566	-1.084
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	2.722	4.942
- Mutaties voorzieningen	397	-508
	3.119	4.434
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Voorraden	16	9
- Vorderingen	526	-131
- Kortlopende schulden	956	-629
	1.498	-751
Kasstroom uit bedrijfsoperaties:		
Ontvangen interest	9	15
Betaalde interest	-223	-276
	-214	-261
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:	6.968	2.338

Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investeringen immateriële vaste activa	-302	-31	
Investeringen materiële vaste activa	-1.369	-1.348	
Desinvesteringen in materiële vaste activa		500	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.671	-879	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Mutatatie langlopende schulden	-1.666	-1.666	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.666	-1.666	
Mutatatie liquide middelen	3.631	-207	
Beginstand liquide middelen	2.892	3.099	
Mutatatie liquide middelen	3.631	-207	
Eindstand liquide middelen	6.523	2.892	

Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling behorend bij de geconsolideerde jaarrekening

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De Stichting voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie Westelijk Zuid-Limburg is een Regionaal Opleidingen Centrum voor beroepsonderwijs en volwasseneneducatie in het westelijk deel van Zuid-Limburg. Vanuit locaties in de regio's Sittard-Geleen, Maastricht en Venlo biedt de stichting een breed pakket opleidingen aan in de BOL en BBL.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de inrichtingsvereisten van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Specifiek voor onderwijsinstellingen gelden de bepalingen en modellen, zoals opgenomen in Richtlijn voor de Jaarverslaggeving (RJ) 660 Onderwijsinstellingen.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële gegevens van Stichting voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie Westelijk Zuid-Limburg en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar opgenomen op basis van de integrale methode. Hierbij worden de activa en passiva, evenals de baten en lasten voor 100% in de geconsolideerde jaarrekening van de stichting opgenomen.

Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen, waarin de stichting een meerderheidsbelang heeft, of waarin op een of andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken, vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals binnen de Groep gemaakte winsten.

Het aandeel van derden in het eigen vermogen en in het resultaat wordt afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

De grondslagen, die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling, zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen historische kostprijs.

Transacties in vreemde valuta

De jaarrekening is weergegeven in euro's. Transacties luidende in vreemde valuta worden in de betreffende functionele valuta van de organisatie omgerekend tegen de geldende wisselkoers per de transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen per de transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de staat van baten en lasten opgenomen. Gedurende het verslagjaar hebben geen significante transacties in vreemde valuta plaatsgevonden.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreffen intern en extern ontwikkelde software. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs onder aftrek van de lineaire afschrijving, gebaseerd op de economische levensduur. De economische levensduur is bepaald op 5 jaar. Het afschrijvingspercentage bedraagt 20%. Activering vindt plaats, indien deze een bedrag van € 445 inclusief BTW te boven gaan.

Materiële vaste activa

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van de lineaire afschrijving, gebaseerd op de economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Gebouwen: tussen de 2 en 4%;
- Inventaris en apparatuur: tussen de 6 en 20%;
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 10%.

Activering vindt plaats indien deze een bedrag van € 445 inclusief BTW te boven gaan.

Bijzondere waardeverminderingen of vervreemding van vaste activa

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen, wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen, die doen vermoeden, dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Wanneer de boekwaarde van een actief aanzienlijk hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bedrag ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde van het actief.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarmee de instelling een economische en organisatorische verbondenheid heeft en waarin zij overheersende zeggenschap heeft, of de centrale leiding uitoefent, worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. In overeenstemming met deze methode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de stichting in de nettovermogenswaarde, vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van de verwerving, bepaald volgens de grondslagen in deze jaarrekening. In de staat van baten en lasten wordt het aandeel van de stichting in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Deelnemingen waarin noch beslissende zeggenschap noch invloed van betekenis kan worden uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijsmethode. Dit houdt in, dat de deelneming wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs op de balans. In de winst-en verliesrekening worden eventuele bijzondere waardeverminderingen opgenomen.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen historische kostprijs onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva geconsolideerde jaarrekening

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves, die ter vrije beschikking staan van het Bestuur. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperkte bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. De Stichting voor Beroepsopleiding en Volwasseneneducatie Westelijk Zuid-Limburg beschikt niet over bestemmingsfondsen en -reserves.

In de jaarrekening heeft segmentatie plaatsgevonden van het eigen vermogen in een publiek en een privaat deel. Het private deel is bestemd voor financiering van projecten, waarvoor geen publieke middelen beschikbaar zijn.

Voorzieningen

Een voorziening wordt op de balans opgenomen, indien sprake is van een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk), waarvan het waarschijnlijk is, dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen benodigd is en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Vrijvallen uit en dotaties aan de voorzieningen vinden plaats ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden plaats ten laste van de voorziening.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de voorzieningen, die tegen contante waarde worden gewaardeerd, als het effect van tijdswaarde materieel is.

Voorziening jubileum

Ten aanzien van de verplichting om toekomstige jubileumuitkeringen te betalen is in de jaarrekening een voorziening jubileum gevormd. De jubileumregeling is gebaseerd op de CAO BVE (uitkeringen bij 25-jarig respectievelijk 40-jarig onderwijsjubileum). In de berekening van de jubileumvoorziening is rekening gehouden met vertrekkansen en toekomstige salarisgroei. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde op basis van een disconteringsvoet van 2%. Deze voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

Voorziening wachtgeld

In verband met toekomstige wachtgeldverplichtingen is per ultimo 2015 een voorziening Wachtgeld gevormd. Deze is gebaseerd op de uitkeringsgegevens van UWV en WWplus. Voor het bepalen van de hoogte van de voorziening is verder uitgegaan van de maximale uitkeringstermijn. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde op basis van een disconteringsvoet van 2%.

Voorziening asbest

In 2012 is er een voorziening asbest gevormd ten behoeve van de sanering van asbest, die verricht dient te worden op enkele onderwijslocaties van ROC Leeuwenborgh. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de kostenraming om de asbest te verwijderen.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening voor onderhoudskosten is nominaal opgenomen voor periodiek groot onderhoud, dat dient te worden verricht aan de gebouwen. De voorziening voor onderhoudskosten is overwegend langlopend.

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De op korte termijn (binnen één jaar) verschuldigde aflossingen worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen ter zake van lasten, die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

De opbrengsten en kosten worden op basis van historische prijzen toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Opbrengstverantwoording

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en –subsidies.

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en –subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Baten werk in opdracht van derden

Opbrengsten uit hoofde van werk in opdracht van derden (contractonderwijs en overige) worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen, voor een bedrag gelijk aan de kosten indien zeker is, dat deze kosten declarabel zijn. Een eventueel positief resultaat wordt genomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum (de zogeheten percentage of completion method). Het stadium van voltooiing wordt bepaald naar evenredigheid van de duur van een contract en/of re-integratietraject.

Personeelsbeloningen/pensioenen

“Uitgangspunt is dat de pensioenlast – overeenkomstig de in de RJ aangereikte vereenvoudiging – in de jaarrekening verwerkt wordt als toegezegde bijdrage-regeling. Dit betekent, dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen, voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremie's in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen, die kwalificeert als een toegezegde bijdrage-regeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP). De getroffen pensioenregeling is een uitkeringsovereenkomst in de vorm van een middelloonregeling. Bij middelloon wordt jaarlijks pensioen opgebouwd over de pensioengrondslag. Indexatie (aanpassing met prijsstijging) van de toegekende aanspraken en rechten vindt uitsluitend plaats, indien en voor zover de middelen van het pensioenfonds daartoe ruimte laten en het pensioenfonds daartoe heeft besloten. Indien de omstandigheden bij het pensioenfonds daar aanleiding toe geven, kan het bestuur besluiten tot het korten van aanspraken. Deze middelloonregeling wordt volgens de pensioenwet gekarakteriseerd als uitkeringsovereenkomst.

Sinds 2015 moeten alle pensioenfonds gebruik maken van de zogenaamde beleidsdekkingsgraad. Dat is het gemiddelde van de laatste 12 dekkingsgraden. Per 31 december 2015 bedroeg de beleidsdekkingsgraad van ABP 98,7% (per 31-12-2014: 104,7%). De financiële situatie van het ABP is onvoldoende, wat hiervan de gevolgen zijn, is onbekend. ABP dient per 01-04-2016 een nieuw herstelplan bij de toezichthouder in te dienen, de Nederlandsche Bank (DNB).”

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes. Gedurende het verslagjaar hebben geen significante transacties in vreemde valuta plaatsgevonden.

Toelichting op de afzonderlijke posten van de geconsolideerde balans

(1) Immateriële vaste activa

	Software
	€
Stand per 1 januari 2015	
Aanschafprijs	316.141
Cumulatieve afschrijvingen	-124.862
Boekwaarde	191.279
Mutaties in de boekwaarde	
Investeringen	302.250
Afschrijvingen	-63.268
Totaal mutaties	238.982
Stand per 31 december 2015	
Aanschafprijs	618.391
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-188.130
Boekwaarde	430.261

De investeringen ad € 302.250 bestaan voor ruim € 291.000 uit uitgaven ten behoeve van het nieuwe studentenvolgsysteem Eduarte. In 2015 zijn voor drie fases uitgaven gedaan. Vooralsnog zijn deze uitgaven geboekt als onderhanden werk activa. De afschrijvingen vangen aan na oplevering van de laatste fase, naar verwachting medio 2016. Verder is € 9.300 besteed aan een password selfservice systeem voor 9000 accounts binnen ROC Leeuwenborgh.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de geconsolideerde balans

(2) Materiële vaste activa	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2015				
Aanschafprijs	49.077.490	12.786.015	47.108	61.910.613
Cumulatieve afschrijvingen	-16.728.261	-7.736.542	-12.413	-24.477.216
Boekwaarde	32.349.229	5.049.473	34.695	37.433.397
Mutaties in de boekwaarde				
Investerings	618.428	750.187	0	1.368.615
Afschrijvingen	-1.361.274	-1.289.148	-7.856	-2.658.278
Totaal mutaties	-742.846	-538.961	-7.856	-1.289.663
Stand per 31 december 2015				
Aanschafprijs	49.695.918	13.536.202	47.108	63.279.228
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-18.089.535	-9.025.690	-20.269	-27.135.494
Boekwaarde	31.606.383	4.510.512	26.839	36.143.734

Algemeen

De ondergrond en de opstallen van de gebouwdelen Zuid, Noord en Centraal gelegen aan de Sibemaweg zijn eigendom van de Gemeente Maastricht. ROC Leeuwenborgh is economisch eigenaar van de grond en opstallen van deze gebouwdelen en heeft een eeuwigdurend erfpacht hierop. Toekomstige voordelen of nadelen voortvloeiend uit de verkoop van deze gebouwdelen zijn ten gunste of ten laste van de Gemeente Maastricht.

De ondergrond en de opstallen gelegen aan de Arendstraat te Sittard en de ondergrond en opstallen van gebouwdeel West aan de Sibemaweg zijn geheel eigendom van ROC Leeuwenborgh.

In 2014 is een bijzondere waardevermindering toegepast op het Zuid-gebouw aan de Sibemaweg. Dit gebouwdeel staat al geruime tijd leeg en heeft voor ROC Leeuwenborgh geen onderwijsbestemming meer. Op advies van een extern adviesbureau is de waarde van het Zuid-gebouw afgewaardeerd naar nihil.

Onder de investeringen en de afschrijvingen zijn respectievelijk -76.621 en 74.815 begrepen als correctie op de beginbalans in verband met de invoering van een nieuw boekhoudsysteem. Beide correcties zijn niet van invloed geweest op het exploitatieresultaat.

In 2015 zijn de volgende investeringen gedaan:

Gebouwen en terreinen:

- vervanging waterleiding gebouw Arendstraat € 108.000;
- verbouwing gebouwdelen Sibemaweg, met name Skillsruimten en Atrium + plaatsen laptopzuilen, € 468.000;
- aanleg en verbetering parkeerplaatsen in Sittard en Maastricht € 29.600;
- diverse bouwkundige aanpassingen € 10.600.

Inventaris en apparatuur:

- computers + toebehoren € 308.700.
- audiovisuele apparatuur € 178.900;
- apparatuur voor het onderwijs € 218.600
- inrichting en meubilair € 64.900
- netwerk en servers € 40.900;
- kassa's t.b.v. LTOC € 14.100.

Afschrijvingen: de egalisaties zijn op de afschrijvingsbedragen gesaldeerd. Voor een specificatie wordt u naar de toelichting op de afschrijvingslasten bij de exploitatie verwezen.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de geconsolideerde balans

OZB en verzekerde waarde gebouwen en terreinen

	OZB waarde (in €)	Verzekerde waarde (in €)
Arendstraat 12, Sittard	10.320.000	29.196.364
Sibemaweg 20, Maastricht	22.947.000	45.761.818
Peildatum 01-01-2015	33.267.000	Peildatum 01-01-2015 74.958.182

(3) Financiële vaste activa

	Boekwaarde 01-01-2015	Investeringen	Boekwaarde 31-12-2015
	€	€	€
Andere deelnemingen	2.250	0	2.250
Totaal	2.250	0	2.250

Andere deelnemingen

ROC Leeuwenborgh houdt sinds 2012 een belang van 12,5% in Chill B.V. Chill B.V. betreft een samenwerkingsverband met Stichting Arcus College, Stichting Zuyd Hogeschool, Maastricht University Holding B.V. en DSM Nederland B.V. Chill B.V. heeft als belangrijkste doel:

1. het in opdracht van kennisinstututen en bedrijven opleiden en professionaliseren van vakmensen op alle niveaus;
2. het verhuren van goed geoutilleerde onderzoeksfaciliteiten;
3. het uitvoeren van onderzoeksopdrachten voor derden met als doel, versnellen van innovatie en valorisatie;
4. het bevorderen van samenwerking tussen beginnende professionals (leerlingen, studenten) en ervaren professionals.

Voor nadere informatie over Chill B.V. verwijzen wij naar de bijlage Verbonden Partijen.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de geconsolideerde balans

	2015		2014	
	€	€	€	€
(4) Voorraden				
Verkrijgingsprijs gebruiksgoederen	45.897		62.249	
Voorraden		45.897		62.249
(5) Vorderingen				
Openstaande posten debiteuren		1.076.243		926.319
Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:				
Stand per 1 januari	76.304		68.457	
Bij: Dotatie	71.648		7.847	
Stand per 31 december		147.952		76.304
Debiteuren per 31 december		928.291		850.015
Vorderingen op studenten		136.224		224.681
Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:				
Stand per 1 januari	43.706		64.739	
Af: Onttrekking	-17.878		-21.033	
Stand per 31 december		25.828		43.706
Studenten per 31 december		110.396		180.975
Overige overheden:				
Bijdrage Educatie Gemeente Maastricht	0		23.307	
Bijdragen Educatie Westelijke Mijnstreek	0		147	
Totaal overige overheden		0		23.454
Overige vorderingen:				
Vooruitbetaalde en vooruitontvangen termijnen op contracten	368.902		899.449	
Voorschot t.b.v. activiteiten	429.633		209.960	
		798.535		1.109.409
Te ontvangen posten	1.959.659		2.159.579	
Te ontvangen rente	-2		0	
		1.959.657		2.159.579
Totaal		3.796.879		4.323.432

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de geconsolideerde balans

Het kortlopende deel van de vorderingen bedraagt in 2015 € 2.688.239

Debiteuren: het netto openstaande bedrag van € 928.291 bestaat uit het bruto bedrag van € 1.076.243 verminderd met de voorziening van € 147.952. Het debiteurensaldo bestaat voor € 428.000 uit posten welke tussen de 0 en 4 maanden oud zijn en in de loop van 2016 worden ontvangen.

Studenten: de facturering van schoolproducten verloopt sinds schooljaar 2013-2014 uitsluitend via de boekhandel en via Schoolkassa. Hierdoor is het incassorisico van ROC Leeuwenborgh sterk verkleind.

Vooruitbetaalde en vooruitontvangen termijnen op contracten: vergeleken met de vooruitbetaalde bedragen ultimo 2014 is deze post meer dan gehalveerd, doordat geen huur vooruit is betaald.

Voorschotten: er staat € 422.000 aan voorschot uit inzake Chill. De betaling in 2015 was € 258.000 en er is € 43.355 verantwoord. De uitvoering loopt nog één, mogelijk twee schooljaren door.

Te ontvangen posten: de te ontvangen posten bestaan voor ruim € 950.000 uit nog te ontvangen project gelden, in het bijzonder Chill ad € 350.000 en Centrum voor Vakmanschap in Logistics and Warehousing € 160.000, alsmede een bedrag ad € 289.700 aan Programmagelden Gemeenten en € 60.000 wegens toegekende LED subsidie. Verder bestaat deze post nog uit € 225.000 waarborgsom in verband met de huur van de Sportzone, € 65.000 uit schoolactiviteiten van de sector Toerisme, en € 97.800 uit detachingsopbrengsten.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de geconsolideerde balans

	2015		2014
	€	€	€
(6) Liquide middelen			
Kasmiddelen	8.381	6.956	
Rabobank	135.574	157.283	
Ministerie van Financiën	5.036.449	1.643.762	
Spaarrekening Rabo	1.342.660	1.083.951	
	6.523.064		2.891.952

Algemeen: over de liquide middelen kan niet geheel vrij beschikt worden. Er is een bankgarantie afgegeven voor de huurverplichting van het pand aan de Horsterweg ad € 70.000. Dit bedrag is op een aparte rekening gestort.

Spaarrekening Rabo: het spaarsaldo betreft de private middelen van ROC Leeuwenborgh.

(7) Eigen vermogen	Stand per 01-01-2015	Dotatie	Onttrekking	Stand per 31-12-2015
Algemene reserve ROC Leeuwenborgh	24.551.795	2.351.264	0	26.903.059
Bestemmingsreserve publiek	0	0	0	0
Totaal	24.551.795	2.351.264	0	26.903.059

Algemene reserve waarvan Publiek 25.560.399

Algemene reserve waarvan Privaat 1.342.660

Algemene reserve Privaat: de mutatie in de private reserve wordt veroorzaakt door rentebaten ter grootte van € 8.709 .

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de geconsolideerde balans

(8) Voorzieningen

	Jubileum	Wachtgeld	Groot onderhoud	Asbest	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2015	820.434	0	2.450.075	768.231	4.038.740
Mutaties in het boekjaar					
Dotaties	89.184	596.584	148.000	0	833.768
Onttrekkingen	-72.645		-274.809	-88.962	-436.416
Totaal mutaties	16.539	596.584	-126.809	-88.962	397.352
Stand per 31 december 2015	836.973	596.584	2.323.266	679.269	4.436.092
Onderverdeling					
Kortlopende deel < 1 jaar	35.695	130.321	577.412	679.269	1.422.697
Langlopende deel > 1 jaar	801.278	466.263	1.745.854	0	3.013.395
Totaal	836.973	596.584	2.323.266	679.269	4.436.092

Jubileum: voor toekomstige jubileumrechten, voortvloeiend uit de CAO BVE voor het personeel in vaste dienst bij ROC Leeuwenborgh, is een voorziening gevormd. Deze voorziening is berekend volgens de NCW methode (netto contante waarde) met een rentepercentage van 2%. Bij de berekening is uitgegaan van een per 5 jaar afnemend blijfkanspercentage.

Wachtgeld: in verband met toekomstige wachtgeldverplichtingen is in 2015 een voorziening Wachtgeld gevormd. De voorziening is gebaseerd op de uitkeringsgegevens van UWV en WWplus. Voor het bepalen van de hoogte van de voorziening is verder uitgegaan van de maximale uitkeringstermijn. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde op basis van een disconteringsvoet van 2%. Van deze voorziening is € 130.321 kortlopend.

Groot onderhoud: aan de voorziening groot onderhoud is in 2015 een bedrag gedoteerd ad € 148.000 De hoogte van de voorziening ultimo 2015 is gebaseerd op het geplande bedrag aan groot onderhoud voor de periode 2016-2019, zoals opgenomen in het Meerjaren Onderhouds Plan. De onttrekking ad € 274.809 heeft betrekking op de ten laste van de voorziening gekomen uitgaven van schilderwerkzaamheden en renovatie van toiletgroepen.

Asbest: in 2012 is een voorziening asbest gevormd ten behoeve van de sanering van asbest, die in 2013 een aanvang heeft genomen. In 2015 zijn ten laste van deze voorziening tot een bedrag van ongeveer € 89.000 saneringswerkzaamheden uitgevoerd.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de geconsolideerde balans

(9) Langlopende schulden

	Financiers
	<u>€</u>
Stand per 1 januari 2015	4.999.999
kortlopend deel	1.666.667
Stand per 31 december 2015	3.333.332
Resterende looptijd tussen 1 en 5 jaar	3.333.332
Resterende looptijd groter dan 5 jaar	0
Rentevoet	3,94%

Specificatie schulden aan financiers:

Ministerie van Financiën

Bedrag
3.333.332

Ministerie van Financiën: ggestelde zekerheden: alle terreinen (ook in erfpacht) en gebouwen aan de Sibemaweg in Maastricht. Op 31 december 2011 was € 10.000.000 van het recht van hypotheek opgenomen. Van het opgenomen deel van deze lening is in 2015 € 1.666.667 als kortlopende verplichting geboekt vanwege de contractuele aflossing die in mei 2016 plaatsvindt.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de geconsolideerde balans

(10) Kortlopende schulden	2015		2014	
	€	€	€	€
Ministerie van Financiën		1.666.667		1.666.667
Vooruit ontvangen bedragen uit projecten		2.343.394		2.517.143
Crediteuren		2.035.444		1.199.319
Loonheffing	2.111.962		1.960.268	
Omzetbelasting	-14.628		25.298	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		2.097.334		1.985.566
Schulden ter zake van pensioenen		501.379		575.267
Overige kortlopende schulden		44		0
Overlopende passiva:				
Vooruit ontvangen college- en les gelden	33.628		56.409	
Vooruit ontvangen aanvullende Lumpsum	812.802		0	
Vooruit ontvangen subsidies OCW geormerkt	305.210		523.117	
Vakantiegeld en -dagen en bindingstoelage	1.747.673		1.729.128	
Accountants- en administratiekosten	60.800		75.800	
Rente	0		1.268	
Overig	665.227		984.341	
Overlopende passiva		3.625.340		3.370.063
Totaal		12.269.602		11.314.025

Ministerie van Financiën: in mei 2016 zal de contractuele aflossing van € 1.666.667 plaatsvinden op de lening van het Ministerie van Financiën.

Vooruit ontvangen bedragen uit projecten: een belangrijk deel van deze post bestaat uit onderhanden werk projecten, in het bijzonder het project CHILL € 1.326.000, en het project Centrum voor Vakmanschap in Logistics and Warehousing € 137.000. Daarnaast bestaat deze post uit een aantal nog uit te voeren werkzaamheden vanuit maatwerktrajecten die bij diverse opleidingen zijn ingekocht.

Schulden ter zake van pensioenen: voor een toelichting op de pensioenlasten verwijzen wij naar de toelichting opgenomen onder de Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling geconsolideerde jaarrekening.

Vooruit ontvangen aanvullende Lumpsum: deze post heeft voor € 374.000 betrekking op Excellentie, waarvan de uitvoering in 2016 staat gepland, en voor € 182.000 op Samenwerkingsschool Techniek. Een bedrag ad € 146.000 betreft het traject Leeuwenborgh Maakt Het Verschil in het kader van de kwaliteitsafspraken MBO.

Vooruit ontvangen subsidies OCW geormerkt: het huidige saldo van € 305.210 bestaat uit € 132.800 Regionaal Investerings Fonds (RIF), € 99.200 School Maatschappelijk Werk, € 53.800 Lerarenbeurs en Zij-Instroom € 19.200.

Vakantiegeld en -dagen en bindingstoelage: de vakantiegeldverplichting wordt berekend inclusief een opslag voor sociale lasten van 9%. De reservering vakantiedagen wordt berekend op basis van het werkelijk salaris. De reservering bindingstoelage is inclusief sociale lasten berekend.

Overig: de post overig bestaat ondermeer uit € 189.700 kosten inleen en advies, waaronder € 27.000 voor Vancis in verband met infrastructuur en dataopslag (zie ook niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen). Daarnaast is in deze post € 40.700 begrepen voor energiekosten en € 18.500 onroerende zaakbelasting. Verder een bedrag ad € 99.000 aan diverse personele kosten waaronder kosten UWV, arbodienst en te betalen salaris, vakantiedagen en wachtgeld. De daling van de overige kortlopende schulden ten opzichte van 2014 hangt voor een belangrijk deel samen met de gas- en elektra facturen uit voorgaande jaren die in 2015 zijn betaald.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurovereenkomsten gebouwen

De ondergrond en de opstallen van de gebouwdelen Zuid, Noord en Centraal gelegen aan de Sibemaweg zijn in eigendom van Gemeente Maastricht. ROC Leeuwenborgh is economisch eigenaar van de grond en opstallen van deze gebouwdelen en heeft een eeuwigdurend erfpachtrecht hierop.

De ondergrond en de opstallen gelegen aan de Arendstraat te Sittard en de ondergrond en opstallen van gebouwdeel West aan de Sibemaweg zijn geheel in eigendom bij ROC Leeuwenborgh.

Verder wordt op een aantal vaste locaties onderwijs uitgevoerd. Hiervoor zijn meerjarige contracten afgesloten. Daarnaast worden er nog accommodaties gehuurd voor bepaalde activiteiten en zijn er voor de leerwerktrajecten enkele ruimtes gehuurd bij bedrijven.

De huurverplichtingen voor de onderwijslocaties betreffen de locaties:

Kortlopende verplichting:

	jaarbedrag	Einddatum	
Venlo, Hagerhofweg	€ 80.326,00	31-07-16	Stilzwijgend verlenging met maximaal 3 jaar.

Langlopende verplichtingen:

	jaarbedrag	Einddatum	
Maastricht Airport, Horsterweg 13	€ 249.639	18-03-20	
Sittard, Milaanstraat	€ 1.337.801	30-06-20	Gehuurd sinds oktober 2013 voor 15 jaar, met automatische verlenging telkens voor vijf jaren, tenzij opzegging uiterlijk één jaar voor het einde van de huurperiode.

Huurovereenkomst drankautomaten

Per 1 juli 2013 is ROC Leeuwenborgh een raamovereenkomst aangegaan met Maas International Group BV voor de lease inclusief onderhoud van warme dranken automaten. De overeenkomst is aangegaan tot 1 april 2020 met een optie van verlenging onder gelijk-blijvende voorwaarden, voor één keer één jaar. De jaarlijkse kosten bedragen € 42.000.

Shared Service Centrum

In januari 2015 is ROC Leeuwenborgh een mantelovereenkomst aangegaan met Vancis voor de duur van een jaar met 3 opties voor verlenging met telkens één jaar. In januari 2016 is de overeenkomst met één jaar verlengd. De overeenkomst heeft betrekking op infrastructuur en diensten, alsmede dataopslag en back-up faciliteiten. De maandelijkse kosten voor deze services bedragen € 42.200.

Duurzame inzetbaarheid en seniorenregeling

Op grond van de CAO middelbaar beroepsonderwijs hebben werknemers jaarlijks recht op een budget voor duurzame inzetbaarheid van 50 uur per cursusjaar (het basisbudget). De uren kunnen niet worden aangewend voor het opnemen van verlof en kunnen niet worden gespaard. Voor het basisbudget hoeft derhalve geen voorziening te worden gevormd.

Tevens bestaat een seniorenregeling. De werknemer heeft recht op seniorenverlof indien hij voldoet aan de volgende voorwaarden:

- de werknemer is 57 jaar of ouder;
- de werknemer is direct voorafgaand aan de ingangsdatum van het verlof gedurende ten minste 5 jaren aaneengesloten in dienst bij een werkgever die valt onder de werkingssfeer van de CAO;
- de werknemer heeft een werktijdfactor van tenminste 0,4 bij de werkgever.

Aangezien de extra uren voor seniorenverlof zijn gekoppeld aan een aantal dienstjaren is hier sprake van een regeling met opbouw van rechten. De aanspraak op seniorenverlof wordt opgebouwd in de 5 dienstjaren voorafgaand aan het jaar waarin de werknemer 57 of ouder wordt. Doordat ultimo 2015 geen betrouwbare inschatting gemaakt kan worden van de mogelijke verplichting is terzake geen voorziening gevormd.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

	Baten 2015	Begroting 2015	Baten 2014
	€	€	€
(11) Rijksbijdragen			
Rijksbijdragen sector BVE	58.281.879	57.724.864	51.059.982
Geoormerkte OCW subsidies	373.892	144.400	3.192.954
Totaal rijksbijdragen	58.655.771	57.869.264	54.252.936

Rijksbijdragen sector BVE: de Rijksbijdragen zijn ten opzichte van 2014 gestegen. Voor een deel hangt deze stijging samen met de verhoging van het landelijk budget in verband met de intensivering en effecten van de modernisering van de bekostiging, totaal € 1.500.000. Ook zijn prijsfactoren (voornamelijk Techniek) verhoogd, € 1.200.000. Een bedrag ad € 700.000 betreft prijscompensatie, en € 300.000 hogere prestatiesubsidie VSV. Deze verklaren mede de afwijking van de realisatie ten opzichte van de begroting. Passend Onderwijs is in de plaats gekomen van Leerlinggebonden financiering (LGF). Het budget voor Passend Onderwijs is met circa € 500.000 verhoogd onder andere om begeleiding in te kopen bij de REC4 scholen (speciaal onderwijs). Verder is in 2015 het investeringsbudget kwaliteit geïntroduceerd, in plaats van de geoormerkte subsidies Taal en Rekenen en Professionalisering. Dit investeringsbudget is circa € 700.000 hoger dan de geoormerkte subsidies in 2014.

Door de wijzigingen in subsidiestromen is er een verschuiving ontstaan van geoormerkte subsidies naar Rijksbijdragen. Tenslotte zijn de Rijksbijdragen verlaagd met € 800.000 door een afname van het aantal studenten.

Geoormerkte OCW subsidies: een bedrag ad € 140.755 betreft een nieuwe subsidie voor Zij-instroom BVE. Daarnaast zijn de ontvangsten voor de lerarenbeurs hoger dan begroot.

(12) Overige overheidsbijdragen en subsidies

Gemeentelijke bijdragen Educatie	1.286.203	1.312.924	1.279.519
Totaal overige overheidsbijdragen en subsidies	1.286.203	1.312.924	1.279.519

Gemeentelijke bijdragen Educatie: vanwege de overgang van de Wet participatiebudget naar de Wet educatie en beroepsonderwijs was er in 2014 onduidelijkheid bij de gemeenten over de middelen voor overige educatie (opleidingen Nederlandse taal en rekenen). Hierdoor daalde in 2014 het aantal trajecten. De onduidelijkheid over de overgang naar de Wet educatie en beroepsonderwijs is weggenomen en het aantal trajecten is in 2015 weer toegenomen. De realisatie is nog licht achtergebleven bij de begroting.

(13) College-, cursus-, les- en examengelden

Lesgelden sector Educatie	683.050	647.000	716.279
Inhouding cursusgelden	-195.761	-110.000	-331.302
Totaal college-, cursus-, les- en examengelden	487.289	537.000	384.977

Lesgelden sector Educatie: de lagere opbrengst ten opzichte van 2014 is het gevolg van minder rijkscuristen VAVO.

Inhouding cursusgelden: Door de daling van het aantal BBL studenten heeft ROC Leeuwenborgh meer cursusgeld afgedragen (peildatum 1 oktober 2013) dan dat er is ontvangen (peildatum 1 oktober 2015). In de jaarrekening 2014 was de afdracht van cursusgelden begrepen in de post Ouderbijdragen onder Overige baten. Voor vergelijkingsdoeleinden zijn in de onderhavige jaarrekening ook de cijfers 2014 aangepast.

Vervolg toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

	Baten 2015	Begroting 2015	Baten 2014
	€	€	€
(14) Baten werk in opdracht van derden			
Contractonderwijs:	2.615.047	2.020.697	2.876.600
Overige baten werk i.o.v. derden	297.243	254.105	138.393
Totaal	2.912.290	2.274.802	3.014.993

Contractonderwijs: de opbrengsten uit contractonderwijs zijn met ruim € 250.000 gedaald ten opzichte van 2014, doordat in 2014 baten uit eerdere jaren voor Chill zijn vrijgevallen. Ten opzichte van de begroting zijn de opbrengsten ruim € 590.000 hoger uitgevallen. Dit wordt veroorzaakt door opbrengsten bij TOZL ter grootte van € 170.000 die niet waren begroot en door meer orderopbrengsten bij Techniek en Educatie ad € 400.000.

Overige baten werk i.o.v. derden: de toename wordt veroorzaakt door hogere stage ontvangsten (€ 32.000) en hogere detacheringsofbrengsten (€ 126.800).

(15) Overige baten

Verhuur	38.022	26.516	32.914
Detachering personeel	169.724	353.845	320.447
Ouderbijdragen	761.766	970.119	1.043.334
Overige	792.729	380.000	623.244
Totaal	1.762.241	1.730.480	2.019.939

Detachering personeel: er zijn minder opbrengsten overige detacheringen (niet contractactiviteiten gerelateerd) bij Zorg en Welzijn (€ 70.000) door lagere inzet op het project ZTL. Bij Marktportaal zijn de opbrengsten lager door uitdientstreden van de gedetacheerde (€ 94.000).

Ouderbijdragen: de daling van de ouderbijdragen wordt veroorzaakt doordat meer schoolproducten rechtstreeks via de boekhandel worden afgehandeld en tevens doordat ROC Leeuwenborgh minder kosten heeft doorberekend.

Overige: de kantineopbrengsten zijn € 300.000 hoger dan begroot door ruimere openingstijden en de invoering van de mogelijkheid van pinbetaling.

Vervolg toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

	Lasten 2015	Begroting 2015	Lasten 2014
	€	€	€
(16) Personeelslasten			
Bruto lonen en salarissen	33.766.917	45.019.397	31.884.881
Sociale lasten	4.769.624	0	4.214.115
Pensioenpremies	4.270.853	4.884	4.863.457
Overige personele lasten	0	0	582.950
	42.807.394	45.024.281	41.545.403
Lonen en salarissen			
Mutatie personele voorzieningen	613.123	700.000	88.812
Personeel niet in loondienst	2.848.252	2.536.047	2.483.603
Overig	2.158.583	2.702.874	2.119.661
	5.619.958	5.938.921	4.692.076
Overige personele kosten			
Af: uitkeringen	138.551	0	249.999
	5.481.407	5.938.921	4.442.077
Overige personele kosten			
Totaal personeelslasten	48.288.801	50.963.202	45.987.480
De personele lasten hebben betrekking op gemiddeld FTE OP	436	435	430
De personele lasten hebben betrekking op gemiddeld FTE OBP	208	207	206
	644	642	636

(OP: onderwijzend personeel, OBP: ondersteunend- en beheerspersoneel)

De bezoldiging van bestuurders heeft bedragen	305.879		290.899
De vacatievergoeding aan de leden van de Raad van Toezicht heeft bedragen	38.565		51.653

(Zie ook de verantwoording Wet Normering Topinkomens WNT)

Lonen en salarissen: de brutolonen worden inclusief werkgeverslasten begroot. In de jaarrekening worden zowel de werkgeverslasten als ook de overige personele lasten zoals dienstreizen en de reiskostenvergoedingen uitgesplitst. In 2015 laten de lonen en salarissen een onderschrijding zien van € 2.216.887. In afwachting van de definitieve plannen in het kader van Leeuwenborgh Maakt Het Verschil, zijn de gereserveerde bedragen voor de uitvoering in 2015 nog niet vrijgegeven.

Mutatie personele voorzieningen: de mutatie in de voorziening voor toekomstige jubileumrechten bedraagt € 16.500. De hogere mutatie personele voorzieningen ten opzichte van 2014 is vooral het gevolg van de vorming per ultimo 2015 van de voorziening wachtgeld. De dotatie aan deze voorziening bedroeg € 596.584.

Personeel niet in loondienst: de kosten voor het personeel niet in loondienst overschrijden de begrote kosten met € 312.000. Ten opzichte van 2014 zijn deze kosten met € 364.000 gestegen. Deze stijging wordt voor een groot deel veroorzaakt door de implementatie van het leerlingen volgsysteem EDUARTE en de kosten van interim management ICT waarvoor additionele inzet van extern personeel is gebruikt.

Overig: de overige personele kosten zijn ten opzichte van 2014 nagenoeg gelijk gebleven. Een bedrag ad € 544.000 is begroot voor scholingskosten in het kader van Leeuwenborgh Maakt Het Verschil. De plannen worden later en anders uitgevoerd.

Vervolg toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

	Lasten 2015	Begroting 2015	Lasten 2014
	€	€	€
(17) Afschrijvingslasten			
Immateriële vaste activa	63.268	79.451	58.518
Materiële vaste activa	2.788.618	3.124.920	5.016.044
Egalisatie huisvesting	-46.052	0	-46.052
Totaal afschrijvingslasten	2.805.834	3.204.371	5.028.510

Immateriële vast activa: de afschrijvingen zijn lager dan begroot omdat de investeringen anders zijn ingevuld.

Materiële vaste activa: in de afschrijvingskosten is een aantal vrijgevallen subsidiebedragen begrepen. Met name voor de installatie van het laboratorium in de Arendstaat (€ 11.680 per jaar tot 2036) en de bouw aan de Sibemaweg met subsidie van de Gemeente Maastricht (€ 460.374 per jaar tot 2016). De afschrijvingen zijn lager dan begroot doordat investeringen vooruitgeschoven zijn.

Egalisatie huisvesting: betreft een subsidie uit de Efrogelden inzake het Technisch Opleidings Centrum aan de Arendstraat voor € 46.052 per jaar tot 2016.

(18) Huisvestingslasten

Huur	2.132.460	2.004.909	2.254.882
Verzekeringen	58.411	69.750	70.609
Onderhoud	335.366	386.750	250.488
Vrijval voorziening groot onderhoud	0	0	-572.274
Dotatie overige voorzieningen	148.000	148.000	281.004
Totaal onderhoudskosten	483.366		
Energie en water	600.745	717.220	538.909
Schoonmaakkosten	522.475	554.010	603.787
Heffingen	85.615	326.500	297.929
Overige	175.279	158.500	482.471
Totaal huisvestingslasten	4.058.351	4.365.639	4.207.805

Huur: de huurlasten zijn € 160.000 hoger dan begroot, mede door de indexatie van de huur aan Fitland Sportcampus B.V. In 2014 heeft met terugwerkende kracht naar 2013 indexering plaatsgevonden. Dit verklaart de daling van de huurlasten ten opzichte van 2014.

Verzekeringen: de premies voor de brandverzekering zijn aangepast als gevolg van een verlaging van de verzekerde waarde.

Onderhoud: in 2015 heeft groot onderhoud plaatsgevonden vooral bestaande uit renovatie van toiletgroepen en schilderwerk. De kosten hiervan ad € 274.809 zijn ten laste van de voorziening groot onderhoud gebracht. Daarnaast hebben nog diverse onderhoudswerkzaamheden aan gebouwen en inrichtingen plaatsgevonden.

Dotatie overige voorzieningen: deze dotatie betreft de voorziening groot onderhoud.

Energie en water: in de begroting was rekening gehouden met nabetalingen over voorgaande jaren, mede door deze nabetalingen is ook de realisatie € 61.800 hoger dan in 2014. De kosten zijn lager dan begroot als gevolg van de warme winter.

Schoonmaakkosten: ten opzichte van 2014 zijn de schoonmaakkosten met € 80.000 gedaald. Dit is vooral een gevolg van de extra werkzaamheden die in 2014 hebben plaatsgevonden.

Heffingen: de heffingen vallen lager uit dan begroot doordat in 2015 restituties van gemeentelijke heffingen uit voorgaande jaren zijn ontvangen, in samenhang met lagere heffingen over 2015. Dit verklaart tevens ook de daling ten opzichte van 2014.

Overige kosten: de overige kosten zijn licht hoger dan begroot en liggen op een normaal niveau. De daling ten opzichte van 2014 is vooral het gevolg van incidenteel meer kosten in 2014.

Vervolg toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

	Lasten 2015	Begroting 2015	Lasten 2014
	€	€	€
(19) Overige lasten			
Administratie- en beheerslasten	3.652.480	2.955.476	3.104.250
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	2.866.610	2.631.951	2.802.261
Overige	866.042	887.055	906.547
Totaal overige lasten	7.385.132	6.474.482	6.813.058

Administratie- en beheerslasten: de administratie- en beheerslasten zijn € 697.000 hoger dan begroot, vooral doordat de kosten van het Shared Service Center hoger zijn uitgevallen door de overgang naar Vancis. Daarnaast zijn er extra advieskosten geweest in verband met bezwaarschriften OZB. Ook in vergelijking met 2014 zijn de administratie- en beheerslasten toegenomen en wel met € 548.000. Deze toename wordt met name veroorzaakt door de hogere kosten van het Shared Service Center.

Inventaris, apparatuur en leermiddelen: deze post is toegenomen ten opzichte van 2014 doordat de kosten van stages hoger zijn uitgevallen en er ook voor een hoger bedrag aan kleine inventaris is aangekocht.

Overige: ten opzichte van 2014 zijn de kosten voor excursies afgenomen met € 31.400 omdat een aantal reizen niet meer is opgenomen in het programma.

Accountantskosten

Opsomming accountantskosten conform de Europese richtlijn 2006/43/EG, (artikel 2:382a BW inzake vermelding van accountants honoraria gepresenteerd onder de administratie- en beheerslasten).

Onderzoek van de jaarrekening	83.185
Andere controleopdrachten	1.815
	85.000

(20) Financiële baten en lasten

Rentebaten	8.854	21.000	14.501
Rentelasten	-223.266	-328.000	-275.799
Totaal financiële baten en lasten	-214.412	-307.000	-261.298

Financiële baten en lasten: de rentebaten zijn lager als gevolg van een verlaging van het rentepercentage. De rentelasten zijn door de aflossing op de hypothecaire lening gedaald.

Enkelvoudige balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming)

Activa

	31-dec-15		31-dec-14	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Immateriële vaste activa (1)				
Software		430.261		191.279
		430.261		191.279
Materiële vaste activa (2)				
- Gebouwen en terreinen	31.606.383		32.349.229	
- Inventaris en apparatuur	4.498.109		5.049.473	
- Overige materiële vaste activa	26.837		34.695	
		36.131.329		37.433.397
Financiële vaste activa (3)	2.250		2.250	
		2.250		2.250
Totaal vaste activa		36.563.840		37.626.926
Vlottende activa				
Voorraden (4)	42.619		53.023	
		42.619		53.023
Vorderingen (5)				
- Debiteuren	928.291		845.864	
- Studenten	110.396		180.975	
- Vordering op groepsmaatschappijen	292.872		314.046	
- Overige overheden	0		23.454	
- Overige vorderingen	798.535		1.109.409	
- Overlopende activa	1.959.604		2.144.613	
		4.089.698		4.618.361
Liquide middelen (6)	6.386.595		2.733.845	
		6.386.595		2.733.845
Totaal vlottende activa		10.518.912		7.405.229
Totaal ACTIVA		47.082.752		45.032.155

Passiva

	31-dec-15		31-dec-14	
	€	€	€	€
Eigen Vermogen (7)				
- Algemene reserve publiek	25.560.399		23.217.844	
- Algemene reserve privaat	1.342.660		1.333.951	
		26.903.059		24.551.795
Voorzieningen (8)				
-Personeelsvoorziening	836.973		820.434	
-Voorziening wachtgeld	596.584		0	
-Voorziening groot onderhoud	2.323.266		2.450.075	
-Voorziening asbest	679.269		768.231	
-Deelnemingen	224.424		256.402	
		4.660.516		4.295.142
Langlopende schulden (9)				
- Financiers	3.333.332		4.999.999	
		3.333.332		4.999.999
Kortlopende schulden (10)				
- Financiers	1.666.667		1.666.667	
- Vooruitgef. en - ontv. termijnen OHW	2.343.394		2.517.143	
- Crediteuren	2.018.642		1.173.562	
- Schulden aan groepsmaatschappijen	340.070		240.163	
- Belastingen, soc. verzekeringswetten	1.787.894		1.722.755	
- Schulden inzake pensioenen	428.433		497.967	
- Overige kortlopende schulden	44		0	
- Overlopende passiva	3.600.701		3.366.962	
		12.185.845		11.185.219
Totaal PASSIVA		47.082.752		45.032.155

Enkelvoudige staat van baten en lasten

	Exploitatie 2015		Begroting 2015		Exploitatie 2014	
	€	€	€	€	€	€
Baten						
Rijksbijdragen (11)	58.655.771		57.869.264		54.252.936	
Overige overheidsbijdragen en subsidies (12)	1.286.203		1.312.924		1.279.519	
College-, cursus-, les- en examen- gelden (13)	487.289		537.000		384.977	
Baten werk in opdracht van derden(14)	2.912.290		2.274.802		3.014.993	
Overige baten (15)	1.333.010		1.322.989		1.766.845	
Totaal baten		64.674.563		63.316.979		60.699.270
Lasten						
Personeelslasten (16)	48.087.787		50.809.471		45.817.879	
Afschrijvingslasten (17)	2.804.160		3.202.171		5.028.510	
Huisvestingslasten (18)	4.051.316		4.365.639		4.207.492	
Overige lasten (19)	7.197.603		6.222.922		6.676.795	
Totaal lasten		62.140.866		64.600.203		61.730.676
Saldo baten en lasten		2.533.697		-1.283.224		-1.031.406
Financiële baten en lasten						
Financiële baten en lasten (20)		-214.412		-307.000		-261.298
Resultaat voor deelnemingen		2.319.285		-1.590.224		-1.292.704
Deelnemingen						
Resultaat deelnemingen (21)		31.979		0		-53.082
Resultaat		2.351.264		-1.590.224		-1.345.786
Resultaatbestemming:						
- Dotatie aan Algemene reserve		2.351.264				
- Mutatie Bestemmingsreserves						
		2.351.264				

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling behorend bij de enkelvoudige balans

Grondslagen voor de enkelvoudige balans

Voor zover posten uit de balans en de staat van baten en lasten hierna niet worden toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten, met uitzondering van het volgende:

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarop invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderinggrondslagen van de Stichting voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie Westelijk Zuid-Limburg gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de organisatie garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of duurzaam lagere bedrijfswaarde.

De volgende entiteiten maken deel uit van de groep:

- Leeuwenborgh Training- en Opleidingscentrum Sittard B.V.
- Stichting Sité.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel van het resultaat van entiteiten waarin wordt deelgenomen, omvat het aandeel van de entiteit in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen Stichting voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie Westelijk Zuid-Limburg en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt, voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Toelichting op de afzonderlijke posten van de enkelvoudige balans

(1) Immateriële vaste activa

	Software
	€
Stand per 1 januari 2015	
Aanschafprijs	316.141
Cumulatieve afschrijvingen	-124.862
Boekwaarde	191.279
Mutaties in de boekwaarde	
Investeringen	302.250
Afschrijvingen	-63.268
Totaal mutaties	238.982
Stand per 31 december 2015	
Aanschafprijs	618.391
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-188.130
Boekwaarde	430.261

De investeringen ad € 302.250 bestaan voor ruim € 291.000 uit uitgaven ten behoeve van het nieuwe studentenvolgsysteem Eduarte. In 2015 zijn voor drie fases uitgaven gedaan. Vooral nog zijn deze uitgaven geboekt als onderhanden werk activa. De afschrijvingen vangen aan na de oplevering van de laatste fase, naar verwachting medio 2016.

Verder is € 9.300 besteed aan een password selfservice systeem voor 9000 accounts binnen ROC Leeuwenborgh.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de enkelvoudige balans

(2) Materiële vaste activa	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2015				
Aanschafprijs	49.077.490	12.786.015	47.108	61.910.613
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-16.728.261	-7.736.542	-12.413	-24.477.216
Boekwaarde	32.349.229	5.049.473	34.695	37.433.397
Mutaties in de boekwaarde				
Investerings	618.428	736.110	0	1.354.538
Afschrijvingen	-1.361.274	-1.287.474	-7.858	-2.656.606
Totaal mutaties	-742.846	-551.364	-7.858	-1.302.068
Stand per 31 december 2015				
Aanschafprijs	49.695.918	13.522.125	47.108	63.265.151
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-18.089.535	-9.024.016	-20.271	-27.133.822
Boekwaarde	31.606.383	4.498.109	26.837	36.131.329

Algemeen

Algemeen

De ondergrond en de opstallen van de gebouwdelen Zuid, Noord en Centraal gelegen aan de Sibemaweg zijn eigendom van de Gemeente Maastricht. ROC Leeuwenborgh is economisch eigenaar van de grond en opstallen van deze gebouwdelen en heeft een eeuwigdurend erfpacht hierop. Toekomstige voordelen of nadelen voortvloeiend uit de verkoop van deze gebouwdelen zijn ten gunste of ten laste van de Gemeente Maastricht.

De ondergrond en de opstallen gelegen aan de Arendstraat te Sittard en de ondergrond en opstallen van gebouwdeel West aan de Sibemaweg zijn geheel in eigendom bij ROC Leeuwenborgh.

In 2014 is een bijzondere waardevermindering toegepast op het Zuid-gebouw aan de Sibemaweg. Dit gebouwdeel staat al geruime tijd leeg en heeft voor ROC Leeuwenborgh geen onderwijsbestemming meer. Op advies van een extern adviesbureau is de waarde van het Zuid-gebouw afgewaardeerd naar nihil.

Onder de investeringen en de afschrijvingen zijn respectievelijk € -76.621 en € 74.815 begrepen als correctie op de beginbalans in verband met de invoering van een nieuw boekhoudstelsel. Beide correcties zijn niet van invloed geweest op het exploitatieresultaat.

In 2015 zijn de volgende investeringen gedaan:

Gebouwen en terreinen:

- vervanging waterleiding gebouw Arendstraat € 108.000;-
- verbouwing gebouwdelen Sibemaweg, met name Skillsruimten en Atrium, € 460.000;
- aanleg en verbetering parkeerplaatsen in Sittard en Maastricht € 29.600;
- diverse bouwkundige aanpassingen € 10.600.

Inventaris en apparatuur:

- computers + toebehoren € 308.700.
- audiovisuele apparatuur € 178.900;
- apparatuur voor het onderwijs € 218.600
- inrichting en meubilair € 64.900
- netwerk en servers € 40.900.

Afschrijvingen: de egalisaties zijn op de afschrijvingsbedragen gesaldeerd. Voor een specificatie wordt u naar de toelichting op de afschrijvingslasten bij de exploitatie verwezen.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de enkelvoudige balans

OZB en verzekerde waarde gebouwen en terreinen

	OZB waarde		Verzekerde waarde
	€		€
Arendstraat 12, Sittard	10.320.000		29.196.364
Sibemaweg 20, Maastricht	22.947.000		45.761.818
Peildatum 01-01-2015	33.267.000	Peildatum 01-01-2015	74.958.182

(3) Financiële vaste activa

	Boekwaarde 01-01-2015	Investerings	Boekwaarde 31-12-2015
	€	€	€
Andere deelnemingen	2.250	0	2.250
Totaal	2.250	0	2.250

Andere deelnemingen: ROC Leeuwenborgh houdt sinds 2012 een belang van 12% in Chill B.V. samen met andere aandeelhouders. Chill B.V. betreft een samenwerkingsverband met Stichting Arcus College, Stichting Zuyd Hogeschool, Maastricht University Holding B.V. en DSM Nederland B.V. Chill B.V. heeft als belangrijkste doel:

1. het in opdracht van kennisinstututen en bedrijven opleiden en professionaliseren van vakmensen op alle niveaus;
2. het verhuren van goed geoutilleerde onderzoeksfaciliteiten;
3. het uitvoeren van onderzoekopdrachten voor derden met als doel versnellen van innovatie en valorisatie;
4. het bevorderen van samenwerking tussen beginnende professionals (leerlingen, studenten) en ervaren professionals.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de enkelvoudige balans

	2015		2014	
	€	€	€	€
(4) Voorraden				
Verkrijgingsprijs gebruiksgoederen	42.619		53.023	
Voorraden		42.619		53.023
(5) Vorderingen				
Openstaande posten debiteuren		1.076.243		922.168
Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:				
Stand per 1 januari 2015	76.304		68.457	
Bij: Dotatie	71.648		7.847	
Stand per 31 december 2015		147.952		76.304
Debiteuren per 31 december 2015		928.291		845.864
Vorderingen op studenten		136.224		224.681
Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:				
Stand per 1 januari 2015	43.706		64.739	
Af: Onttrekking	-17.878		-21.033	
Stand per 31 december 2015		25.828		43.706
Studenten per 31 december 2015		110.396		180.975
Vordering op groepsmaatschappijen		292.872		314.046
Overige overheden:				
Bijdragen Educatie Gemeente Maastricht	0		23.307	
Bijdragen Educatie Westelijke Mijnstreek	0		147	
Totaal overige overheden		0		23.454
Overige vorderingen:				
Vooruitbetaalde en vooruitontvangen termijnen op contracten	368.902		899.449	
Voorschotten	429.633		209.960	
		798.535		1.109.409
Te ontvangen posten	1.959.606		2.144.613	
Te ontvangen rente	-2		0	
		1.959.604		2.144.613
Totaal		4.089.698		4.618.361

Het kortlopende deel van de vorderingen bedraagt in 2015 € 2.981.058.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de enkelvoudige balans

Debiteuren: het netto openstaande bedrag van € 928.291 bestaat uit het bruto bedrag van € 1.076.243 verminderd met de voorziening van € 147.952. Het debiteurensaldo bestaat voor € 428.000 uit posten welke tussen de 0 en 4 maanden oud zijn en in de loop van 2016 worden ontvangen.

Studenten: de facturering van schoolproducten verloopt vanaf schooljaar 2013-2014 uitsluitend via de boekhandel en via Schoolkassa. Hierdoor is het incassorisico van ROC Leeuwenborgh sterk verkleind.

Vooruitbetaalde en vooruitontvangen termijnen op contracten: vergeleken met de vooruitbetaalde bedragen ultimo 2014 is deze post meer dan gehalveerd, doordat er geen huur vooruit is betaald.

Voorschotten: er staat € 422.000 aan voorschot uit in zake Chill. De betaling in 2015 was € 258.000 en er is € 43.355 verantwoord.

Te ontvangen posten: de te ontvangen posten bestaan voor ruim € 950.000 uit nog te ontvangen projectgelden, in het bijzonder Chill ad € 350.000 en Centrum voor Vakmanschap in Logistics and Warehousing € 160.000, alsmede een bedrag ad € 289.700 aan Programmagelden Gemeenten en € 60.000 wegens toegekende LED subsidie. Verder bestaat deze post nog uit € 225.000 waarborgsom in verband met de huur van Sportzone, € 65.000 uit schoolactiviteiten van de sector Toerisme, en € 97.800 uit detacheringsofbrengsten.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de enkelvoudige balans

	2015		2014	
	€	€	€	€
(6) Liquide middelen				
Kasmiddelen	6.881		5.456	
Rabobank	605		676	
Ministerie van Financiën	5.036.449		1.643.762	
Spaarrekening Rabo	1.342.660		1.083.951	
		6.386.595		2.733.845

Over de liquide middelen kan niet geheel vrij beschikt worden. Er is een bankgarantie afgegeven voor de huurverplichting van het pand aan de Horsterweg ad € 70.000. Dit bedrag is op een aparte rekening gestort.

Spaarrekening Rabo: het spaarsaldo betreft de private middelen van ROC Leeuwenborgh.

	Stand per	Dotatie	Onttrekking	Stand per
	01-01-2015			31-12-2015
	€	€	€	€
(7) Eigen vermogen				
Algemene reserve Roc Leeuwenborgh	24.551.795	2.351.264		26.903.059
Bestemmingsreserve Publiek	0	0	0	0
Totaal	24.551.795	2.351.264	0	26.903.059
Algemene reserve waarvan Publiek				25.560.399
Algemene reserve waarvan Privaat				1.342.660

Algemene reserve Privaat: de mutatie in de private reserve wordt veroorzaakt door rentebaten ter grootte van € 8.709.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de enkelvoudige balans

(8) Voorzieningen

	Jubileum	Wachtgeld	Groot onderhoud	Asbest	Deelneming in groeps mij	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 01 januari 2015	820.434		2.450.075	768.231	256.402	4.295.142
Mutaties in het boekjaar						
Dotaties	89.184	596.584	148.000	0	-31.979	801.789
Onttrekkingen	-72.645		-274.809	-88.962	0	-436.416
Totaal mutaties	16.539	596.584	-126.809	-88.962	-31.979	365.373
Stand per 31 december 2015	836.973	596.584	2.323.266	679.269	224.424	4.660.516
Onderverdeling						
Kortlopende deel < 1 jaar	35.695	130.321	577.412	679.269	0	1.422.697
Langlopende deel > 1 jaar	801.278	466.263	1.745.854	0	224.424	3.237.819
Totaal	836.973	596.584	2.323.266	679.269	224.424	4.660.516

Jubileum: voor toekomstige jubileumrechten, voortvloeiend uit de CAO BVE voor het personeel in vaste dienst bij ROC Leeuwenborgh, is een voorziening gevormd. Deze voorziening is berekend volgens de NCW methode (netto contante waarde) met een rentepercentage van 2%. Bij de berekening is uitgegaan van een, per 5 jaar afnemend blijfkanspercentage.

Wachtgeld: in verband met toekomstige wachtgeldverplichtingen is per ultimo 2015 een voorziening Wachtgeld gevormd. Deze is gebaseerd op de uitkeringsgegevens van UWV en WWplus. Voor het bepalen van de hoogte van de voorziening is verder uitgegaan van de maximale uitkeringstermijn. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde op basis van een disconteringsvoet van 2%. Van deze voorziening is € 130.321 kortlopend.

Groot onderhoud: aan de voorziening groot onderhoud is in 2015 een bedrag gedoteerd ad € 148.000. De hoogte van de voorziening ultimo 2015 is gebaseerd op het geplande bedrag aan groot onderhoud voor de periode 2016-2019, zoals opgenomen in het Meerjaren Onderhouds Plan. De onttrekking ad € 274.809 heeft betrekking op de ten laste van de voorziening gekomen uitgaven van schilderwerkzaamheden en renovatie van toiletgroepen.

Asbest: in 2012 is een voorziening asbest gevormd ten behoeve van de sanering van asbest, die in 2013 een aanvang heeft genomen. In 2015 zijn ten laste van deze voorziening tot een bedrag van ongeveer € 89.000 saneringswerkzaamheden uitgevoerd.

Deelneming in groepsmij: LTOC heeft een negatieve vermogenswaarde van € 224.424. Omdat ROC Leeuwenborgh garant staat voor de schulden van LTOC is een voorziening deelneming in groepsmaatschappijen gevormd van € 224.424.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de enkelvoudige balans

(9) Langlopende schulden

	Financiers
	€
Stand per 01 januari 2015	4.999.999
Mutaties in boekjaar	
Kortlopend deel	1.666.667
Stand per 31 december 2015	3.333.332
Resterende looptijd tussen 1 en 5 jaar	3.333.332
Resterende looptijd groter dan 5 jaar	0
Rentevoet	3,94%

Specificatie schulden aan financiers:

	Bedrag
Ministerie van Financiën	3.333.332

Ministerie van Financiën: de gestelde zekerheden voor deze financiering betreffen alle terreinen (ook in erfpacht) en gebouwen aan de Sibemaweg in Maastricht. Op 31 december 2011 was € 10.000.000 van het recht van hypotheek opgenomen. Van het opgenomen deel van deze lening is in 2015 € 1.666.667 als kortlopende verplichting geboekt, vanwege de contractuele aflossing die in mei 2016 plaatsvindt.

Vervolg toelichting op de afzonderlijke posten van de enkelvoudige balans

	2015		2014	
(10) Kortlopende schulden	€	€	€	€
Ministerie van Financiën		1.666.667		1.666.667
Vooruit ontvangen bedragen uit projecten		2.343.394		2.517.143
Crediteuren		2.018.642		1.173.562
Schulden aan groepsmaatschappijen		340.070		240.163
Loonheffing	1.807.386		1.691.566	
Omzetbelasting	-19.492		31.189	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		1.787.894		1.722.755
Schulden ter zake van pensioenen		428.433		497.967
Overige kortlopende schulden		44		0
Overlopende passiva:				
Vooruit ontvangen college- en les gelden	33.628		56.409	
Vooruit ontvangen subsidies OCW geormerkt	305.210		523.118	
Vooruit ontvangen aanvullende Lumpsum	812.802			
Vakantiegeld- en dagen en bindingstoelage	1.742.975		1.724.050	
Accountants- en administratiekosten	60.800		75.800	
Rente	0		1.268	
Overig	645.286		986.317	
Overlopende passiva		3.600.701		3.366.962
Totaal		12.185.845		11.185.219

Ministerie van Financiën: in mei 2016 zal de contractuele aflossing van € 1.666.667 plaatsvinden op de lening van het Ministerie van Financiën.

Vooruit ontvangen bedragen uit projecten: een belangrijk deel van deze post bestaat uit onderhanden werk projecten, in het bijzonder het project CHILL € 1.326.000, en het project Centrum voor Vakmanschap in Logistics and Warehousing € 137.000. Daarnaast bestaat deze post uit een aantal nog uit te voeren werkzaamheden vanuit maatwerktrajecten die bij diverse opleidingen zijn ingekocht.

Schulden ter zake van pensioenen: voor een toelichting op de pensioenlasten verwijzen wij naar de toelichting opgenomen onder de Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling geconsolideerde jaarrekening.

Vooruit ontvangen aanvullende Lumpsum: deze post heeft voor bijna € 374.000 betrekking op Excellentie, waarvan de uitvoering in 2016 staat gepland, en voor € 182.000 op Samenwerkingsschool Techniek. Een bedrag ad € 146.000 betreft het traject Leeuwenborgh Maakt Het Verschil in het kader van de kwaliteitsafspraken MBO.

Vooruit ontvangen subsidies OCW geormerkt: het huidige saldo van € 305.210 bestaat uit € 132.800 Regionaal Investerings Fonds (RIF), € 99.200 School Maatschappelijk Werk, € 53.800 Lerarenbeurs en Zij-Instroom € 19.200.

Vakantiegeld en -dagen en bindingstoelage: de vakantiegeldverplichting wordt berekend inclusief een opslag voor sociale lasten van 9%. De reservering vakantiedagen wordt berekend op basis van het werkelijk salaris. De reservering bindingstoelage is inclusief sociale lasten berekend.

Overig: de post overig bestaat ondermeer uit € 189.700 kosten inleen en advies, waaronder € 27.000 voor Vancis in verband met infrastructuur en dataopslag (zie ook niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen). Daarnaast is in deze post € 40.700 begrepen voor energiekosten en € 18.500 onroerende zaakbelasting. Verder een bedrag ad € 99.000 aan diverse personele kosten waaronder kosten UWV, arbodienst en uitbetaling salaris, vakantiedagen en wachtgeld. De daling van de overige kortlopende schulden ten opzichte van 2014 hangt voor een belangrijk deel samen met de gas- en elektra facturen uit voorgaande jaren die in 2014 zijn betaald.

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

	Baten 2015	Begroting 2015	Baten 2014
	€	€	€
(11) Rijksbijdragen			
Rijksbijdragen sector BVE	58.281.879	57.724.864	51.059.982
Geoommerkte OCW subsidies	373.892	144.400	3.192.954
Totaal rijksbijdragen	58.655.771	57.869.264	54.252.936

Rijksbijdragen sector BVE: de Rijksbijdragen zijn ten opzichte van 2014 gestegen. Voor een deel hangt deze stijging samen met de verhoging van het landelijk budget in verband met de intensivering en effecten van de modernisering van de bekostiging, totaal € 1.500.000. Ook zijn prijsfactoren (voornamelijk Techniek) verhoogd, € 1.200.000. Een bedrag ad € 700.000 betreft prijscompensatie en € 300.000 hogere prestatiesubsidie VSV, deze verklaren mede de afwijking van de realisatie ten opzichte van de begroting. Passend Onderwijs is in de plaats gekomen van Leerlinggebonden financiering (LGF). Het budget voor Passend Onderwijs is met circa € 500.000 verhoogd onder andere om begeleiding in te kopen bij de REC4 scholen (speciaal onderwijs). Verder is in 2015 het investeringsbudget kwaliteit geïntroduceerd, in plaats van de geoommerkte subsidies Taal en Rekenen en Professionalisering. Dit investeringsbudget is circa € 700.000 hoger dan de geoommerkte subsidies in 2014. Door de wijzigingen in subsidiestromen is er een verschuiving ontstaan van geoommerkte subsidies naar Rijksbijdragen. Tenslotte is de Rijksbijdrage verlaagd met € 800.000 door een afname van het aantal studenten.

Geoommerkte OCW subsidies: een bedrag ad € 140.755 betreft een nieuwe subsidie voor Zij-instroom BVE. Daarnaast zijn de ontvangsten voor de lerarenbeurs hoger dan begroot.

(12) Overige overheidsbijdragen en subsidies

Gemeentelijke bijdragen Educatie	1.286.203	1.312.924	1.279.519
Totaal overige overheidsbijdragen en subsidies	1.286.203	1.312.924	1.279.519

Gemeentelijke bijdragen Educatie: vanwege de overgang van de Wet participatiebudget naar de Wet educatie en beroepsonderwijs was er in 2014 onduidelijkheid bij de gemeenten over de middelen voor overige educatie (opleidingen Nederlandse taal en rekenen). Hierdoor daalde in 2014 het aantal trajecten. De onduidelijkheid over de overgang naar de Wet educatie en beroepsonderwijs is weggenomen en het aantal trajecten is in 2015 weer toegenomen. De realisatie is nog licht achtergebleven bij de begroting.

(13) College-, cursus-, les- en examengelden

Lesgelden sector BE	683.050	647.000	716.279
Inhouding cursusgelden	-195.761	-110.000	-331.302
Totaal college-, cursus-, les- en examengelden	487.289	537.000	384.977

Lesgelden sector Educatie: de lagere opbrengst ten opzichte van 2014 is het gevolg van minder rijkscuristen VAVO.

Inhouding cursusgelden: door de daling van het aantal BBL studenten heeft ROC Leeuwenborgh meer cursusgeld afgedragen (peildatum 1 oktober 2013) dan dat er ontvangen is (peildatum 1 oktober 2015). In de jaarrekening 2014 was de afdracht van cursusgelden begrepen in de post Ouderbijdragen onder Overige Baten. Voor vergelijkingsdoeleinden zijn in de onderhavige jaarrekening ook de cijfers 2014 aangepast.

Vervolg toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

	Baten 2015	Begroting 2015	Baten 2014
	€	€	€
(14) Baten werk in opdracht van derden			
Contractonderwijs:	2.615.047	2.020.697	2.876.600
Overige baten werk i.o.v. derden	297.243	254.105	138.393
Totaal	2.912.290	2.274.802	3.014.993

Contractonderwijs: de opbrengsten uit contractonderwijs zijn met ruim € 250.000 gedaald ten opzichte van 2014, doordat in 2014 baten uit eerdere jaren voor Chill zijn vrijgevallen. Ten opzichte van de begroting zijn de opbrengsten ruim € 590.000 hoger uitgevallen. Dit wordt veroorzaakt door opbrengsten bij TOZL ter grootte van € 170.000 die niet waren begroot en door meer orderopbrengsten bij Techniek en Educatie ad € 400.000.

Overige baten werk i.o.v. derden: de toename wordt veroorzaakt door hogere stage ontvangsten (€ 32.000) en hogere detacheringsofbrengsten (€ 126.800).

(15) Overige baten

Verhuur	50.314	45.800	52.206
Detachering personeel	265.972	407.070	415.691
Ouderbijdragen	750.087	870.119	1.057.126
Overige	266.637	0	241.822
Totaal	1.333.010	1.322.989	1.766.845

Detacheringen: er zijn minder opbrengsten overige detacheringen (niet contractactiviteiten gerelateerd) bij Zorg en Welzijn (€ 70.000) door lagere inzet op het project ZTL. Bij Marktportaal zijn de opbrengsten lager door uitdiensttreden van de gedetacheerde (€ 94.000).

Ouderbijdragen: de daling van de ouderbijdragen wordt veroorzaakt, doordat meer schoolproducten rechtstreeks via de boekhandel worden afgehandeld en tevens doordat ROC Leeuwenborgh minder kosten heeft doorberekend.

Vervolg toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

	Lasten 2015	Begroting 2015	Lasten 2014
	€	€	€
(16) Personeelslasten			
Bruto lonen en salarissen	33.628.982	44.900.250	31.749.490
Sociale lasten	4.746.912	0	4.191.477
Pensioenpremies	4.263.993	0	4.863.457
Overige personele lasten	0	0	576.131
	42.639.887	44.900.250	41.380.555
Mutatie personele voorzieningen	613.123	700.000	88.812
Personeel niet in loondienst	2.812.751	2.516.047	2.449.916
Overig	2.156.386	2.693.174	2.117.208
	5.582.260	5.909.221	4.655.936
Overige personele kosten	134.360	0	218.612
Af: uitkeringen	5.447.900	5.909.221	4.437.324
	48.087.787	50.809.471	45.817.879
De personele lasten hebben betrekking op gemiddeld FTE OP	436	430	430
De personele lasten hebben betrekking op gemiddeld FTE OBP	203	201	201
<i>(OP: onderwijzend personeel, OBP: ondersteunend- en beheerspersoneel)</i>	639	631	631
De bezoldiging van bestuurders heeft bedragen		305.879	290.899
De vacatievergoeding aan de leden van de Raad van Toezicht heeft bedragen		38.565	51.653

(Zie ook de verantwoording Wet Normering Topinkomens WNT)

Lonen en salarissen: de brutolonen worden inclusief werkgeverslasten begroot. In de jaarrekening worden zowel de werkgeverslasten als ook de overige personele lasten zoals dienstreizen en de reiskostenvergoedingen uitgesplitst. In 2015 laten de lonen en salarissen een onderschrijding zien van € 2.260.360. In afwachting van de definitieve plannen in het kader van Leeuwenborgh Maakt Het Verschil, zijn de gereserveerde bedragen voor de uitvoering in 2015 nog niet vrijgegeven.

Mutatie personele voorzieningen: De mutatie in de voorziening voor toekomstige jubileumrechten bedraagt ruim € 16.500. De hogere mutatie personele voorzieningen ten opzichte van 2014 is vooral het gevolg van de vorming per ultimo 2015 van de voorziening wachtgeld. De dotatie aan deze voorziening bedroeg € 596.584.

Personeel niet in loondienst: de kosten voor het personeel niet in loondienst overschrijden de begrote kosten met ruim € 296.000. Ten opzichte van 2014 zijn deze kosten met ruim € 360.000 gestegen. Deze stijging wordt voor een groot deel veroorzaakt door de implementatie van het leerlingen volgsysteem EDUARTE en de kosten van interim management ICT waarvoor additionele inzet van extern personeel is gebruikt.

Overig: de overige personele kosten zijn ten opzichte van 2014 nagenoeg gelijk gebleven. Ten opzichte van de begroting is er € 536.000 minder besteed, doordat de bestedingsruimte voor Leeuwenborgh Maakt Het Verschil nog niet is vrijgegeven. De plannen worden later en anders uitgevoerd.

Vervolg toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

	Lasten 2015	Begroting 2015	Lasten 2014
	€	€	€
(17) Afschrijvingslasten			
Immateriële vaste activa	63.268	79.451	58.518
Materiële vaste activa	2.786.944	3.122.720	5.016.044
Egalisatie huisvesting	-46.052	0	-46.052
Totaal afschrijvingslasten	2.804.160	3.202.171	5.028.510

Immateriële vaste activa: de afschrijvingen zijn lager dan begroot, omdat de investeringen anders zijn ingevuld.

Materiële vaste activa: in de afschrijvingskosten is een aantal vrijgevallen subsidiebedragen begrepen. Met name voor de installatie van het laboratorium in de Arendstaat (€ 11.680 per jaar tot 2036) en de bouw aan de Sibemaweg met subsidie van de Gemeente Maastricht (€ 460.374 per jaar tot 2016). De afschrijvingen zijn lager dan begroot doordat investeringen vooruitgeschoven zijn.

Egalisatie huisvesting: betreft een subsidie uit de Efrogelden inzake het Technisch Opleidings Centrum aan de Arendstraat voor € 46.052 per jaar tot 2016.

Vervolg toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

	Lasten 2015	Begroting 2015	Lasten 2014
	€	€	€
(18) Huisvestingslasten			
Huur	2.125.460	2.004.909	2.254.882
Verzekeringen	58.411	69.750	70.609
Onderhoud	335.331	386.750	249.662
Vrijval voorziening groot onderhoud	0	0	-572.274
Dotatie overige voorzieningen	148.000	148.000	281.004
Totaal onderhoudskosten	483.331		
Energie en water	600.745	717.220	538.909
Schoonmaakkosten	522.475	554.010	603.787
Heffingen	85.615	326.500	297.929
Overige	175.279	158.500	482.984
Totaal huisvestingslasten	4.051.316	4.365.639	4.207.492

Huur: de huurlasten zijn € 120.000 hoger dan begroot, mede door de indexatie van de huur aan Fitland Sportcampus B.V. In 2014 heeft met terugwerkende kracht naar 2013 indexering plaatsgevonden. Dit verklaart de daling van de huurlasten ten opzichte van 2014.

Verzekeringen: de premies voor de brandverzekering zijn aangepast als gevolg van een verlaging van de verzekerde waarde.

Onderhoud: in 2015 heeft groot onderhoud plaatsgevonden vooral bestaande uit renovatie van toiletgroepen en schilderwerk. De kosten hiervan ad € 274.809 zijn ten laste van de voorziening groot onderhoud gebracht. Daarnaast hebben nog diverse onderhoudswerkzaamheden aan gebouwen en inrichtingen plaatsgevonden.

Dotatie overige voorzieningen: deze dotatie betreft de voorziening groot onderhoud.

Energie en water: in de begroting was rekening gehouden met nabetalingen over voorgaande jaren, mede door deze nabetalingen is ook de realisatie € 61.800 hoger dan in 2014. De kosten zijn lager dan begroot als gevolg van de warme winter.

Schoonmaakkosten: ten opzichte van 2014 zijn de schoonmaakkosten met € 80.000 gedaald. Dit is vooral een gevolg van de extra werkzaamheden die in 2014 hebben plaatsgevonden.

Heffingen: de heffingen vallen lager uit dan begroot doordat in 2015 restituties van gemeentelijke heffingen uit voorgaande jaren zijn ontvangen, in samenhang met lagere heffingen over 2015. Dit verklaart tevens ook de daling ten opzichte van 2014.

Overige kosten: de overige kosten zijn licht hoger dan begroot en liggen op een normaal niveau. De daling ten opzichte van 2014 is vooral het gevolg van incidenteel meer kosten in 2014.

Vervolg toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

	Lasten 2015	Begroting 2015	Lasten 2014
	€	€	€
(19) Overige lasten			
Administratie- en beheerslasten	3.752.911	2.968.564	3.257.596
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	2.827.444	2.592.303	2.763.063
Overige	617.248	662.055	656.136
Totaal overige lasten	7.197.603	6.222.922	6.676.795

Administratie- en beheerslasten: de administratie- en beheerslasten zijn € 784.000 hoger dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de kosten van het Shared Service Center hoger zijn uitgevallen, door de overgang naar Vancis. Daarnaast zijn er extra advieskosten geweest in verband met bezwaarschriften OZB.

Ook in vergelijking met 2014 zijn de administratie- en beheerslasten toegenomen en wel met € 495.000. Deze toename wordt met name veroorzaakt door de hogere kosten van het Shared Service Center.

Inventaris, apparatuur en leermiddelen: deze post is toegenomen ten opzichte van 2014 doordat de kosten van stages hoger zijn uitgevallen en er ook voor een hoger bedrag aan kleine inventaris is aangekocht.

Overige: ten opzichte van 2014 zijn de kosten voor excursies afgenomen met € 31.400 omdat er een aantal reizen niet meer zijn opgenomen in het programma.

Accountantskosten

Opsomming accountantskosten conform de Europese richtlijn 2006/43/EG, (artikel 2:382a BW inzake vermelding van accountants honoraria: gepresenteerd onder de administratie- en beheerslasten)

Onderzoek van de jaarrekening	83.185
Andere controleopdrachten	1.815
	85.000

(20) Financiële baten en lasten

Rentebaten	8.854	21.000	14.501
Rentelasten	-223.266	-328.000	-275.799
Totaal financiële baten en lasten	-214.412	-307.000	-261.298

Financiële baten en lasten: de rentebaten zijn lager als gevolg van een verlaging van het rentepercentage. Daarnaast is de rente door de aflossing op de hypothecaire lening verlaagd.

(21) Resultaat deelnemingen	31.979	0	-53.082
------------------------------------	--------	---	---------

Resultaat deelnemingen: dit betreft het positief resultaat van LTOC BV ad € 31.979.

BIJLAGEN

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW en LNV

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

Omschrijving	jaar	Toewijzing jaar kenmerk	datum	Bedrag van toewijzing €	Ontvangen t/m verslagjaar €	De prestatie is ultimo 2015 conform de subsidiebeschikking		
						geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond	Aankruisen wat van toepassing is
Aanvullende bekostiging en professionalisering MBO 2014	2014	2013/2/350356	18-12-13	547.167	547.167	☒	☒	☒
Regeling lerarenbeurs (studieverlof)	2014	2014/2/374322	20-08-14	61.047	61.047	☒	☐	☐
Regeling lerarenbeurs (studieverlof)	2014	2014/2/377191	22-09-14	12.988	12.988	☒	☐	☐
Regeling lerarenbeurs (studieverlof)	2014	2014/2/386394	18-12-14	4.911	4.911	☒	☐	☐
Regeling zij-instroom	2014	2014/2/385579	20-11-14	20.000	20.000	☒	☐	☐
Regeling zij-instroom	2014	2014/2/386394	18-12-14	40.000	40.000	☒	☐	☐
Regeling lerarenbeurs (studieverlof)	2015	2015/2/389218	20-01-15	-6.494	-6.494	☐	☒	☒
Regeling lerarenbeurs (studieverlof)	2015	2015/2/7115	21-09-15	97.916	97.916	☐	☒	☒
Regeling zij-instroom	2015	2015/2/7115	21-09-15	100.000	100.000	☐	☒	☒
totaal				877.535	877.535			

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW en LNV

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b en EL&I regelingen betreffende op de EL&I subsidies)

G2-A Aflopend per ultimo 2014

Omschrijving	jaar	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen overschot ultimo 2015 (naar balanspost 2.4.4)
		jaar	kenmerk				
Schoolmaatschappelijk werk in het MBO	2014	2014/2/352646		129.063	129.063	129.063	0
Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen MBO	2014	2013/2/350356		721.618	721.618	721.618	0
totaal				850.681	850.681	850.681	0

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW en LNV

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

G2-B Doorlopend tot in het volgende verslagjaar

Omschrijving	jaar	kenmerk	datum	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-2015	Ontvangen 2015	Lasten 2015	Totale kosten 31-12-2015	Saldo nog te besteden ultimo 2015
				€	€	€	€	€	€
Schoolmaatschappelijk werk in het MBO	2015	2015/2/389218	20-01-15	148.840	0	148.840	49.613	49.613	99.227
Regionaal Investeringsfonds	2015	2015/2/409535	20-07-15	450.000	0	157.500	24.621	24.621	132.879
				598.840	0	306.340	74.234	74.234	232.106

Statutaire bepaling omtrent resultaatbestemming

Onder de thans vigerende statuten is niets opgenomen omtrent de resultaatbestemming.

Voorstel bestemming van het exploitatiesaldo

Vooruitlopend op het besluit van de Raad van Toezicht heeft het College van Bestuur ervoor gekozen om het positieve exploitatiesaldo over 2015 toe te voegen aan de algemene reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht en het college van bestuur van Stichting voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie Westelijk Zuid-Limburg

Verklaring betreffende jaarrekening 2015

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie Westelijk Zuid-Limburg te Sittard gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2015 en de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2 van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risicoinschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Vervolg controleverklaring van de onafhankelijke accountant (vervolg)

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie Westelijk Zuid-Limburg per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Jaarverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Maastricht, 10 juni 2016

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. D.H.M. Delissen RA

Gegevens rechtspersoon

Naam instelling:	Stichting voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie Westelijk Zuid-Limburg
Adres:	Sibemaweg 20
Postadres:	Postbus 1825
Postcode/Plaats:	6201 BV Maastricht
Telefoon:	088-0015000
Fax:	088-0015111
E-mail:	serviceinfo@leeuwenborgh.nl
Website:	www.leeuwenborgh.nl
Bestuursnummer:	40768
Contactpersoon:	de heer T.G.J. Leblanc
Telefoon:	088-0015105
Fax:	088-0015111
E-mail:	t.leblanc@leeuwenborgh.nl
Brinnummer:	25 PL

Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code Activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2015 €	Omzet jaar 2015 €	Resultaat jaar 2015 €	Art 2:403 ja/nee	Deel- name %	Consolidatie %
Meerderheidsdeelneming									
Leeuwenborgh Training- en Opleidingscentrum Sittard B.V.	B.V.	Sittard/ Geleen	4	-224.424	700.438	31.979	Ja	100	100
Totaal Meerderheidsdeelneming				-224.424	700.438	31.979			
Beslissende zeggenschap									
Stichting Sité	Stichting	Sittard/ Geleen	4	0		0	Nee	100	100
Totaal beslissende zeggenschap				0		0			
Minderheidsbelang									
Chill B.V.	B.V.	Heerlen	4	18.000		0	Nee	12,5	0
Totaal minderheidsbelang				18.000		0			

Model F WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Vermelding alle bestuurders met dienstbetrekking

Funcctie of functies	Voorzitters-clausule van toepassing (J/N)	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband
Voorzitter CvB	J	Kusters, J.J.M.	01-01-15	31-12-15	1,0	142.165	0	15.700	0
Lid CvB	N	Schneiders, F.L.P.M.	01-01-15	31-12-15	1,0	130.007	2.549	15.457	0

Vermelding van alle toezichthouders

Funcctie of functies	Voorzitters-clausule van toepassing (J/N)	Naam	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband
Voorzitter RvT	J	Beuken, N.J.M.	01-01-15	31-12-15	9.000	0	0	0
Lid RvT	N	Doedel, H.	01-01-15	31-12-15	6.000	0	0	0
Lid RvT	N	Hidding, A.	01-01-15	31-12-15	6.000	0	0	0
Lid RvT	N	Paulussen, M.J.I.	01-01-15	31-12-15	6.000	0	0	0
Lid RvT	N	Attekum van, F.	01-01-15	31-12-15	6.000	0	0	0
Lid RvT	N	Keuzekamp, M.J.	01-01-15	01-06-15	2.500	0	0	0
Lid RvT	N	Scheres, J.M.J.C.	01-01-15	04-07-15	3.065	0	0	0

Colofon

Ontwerp & opmaak: Ontwerpburo Blend
Redactie: FEZ ROC Leeuwenborgh
Drukwerk: Andi Druk

ROC Leeuwenborgh

Centraal adres:
Sibemaweg 20
6224 DC Maastricht

Postadres:
Postbus 1825
6201 BV Maastricht

Telefoon: 088-0015000
Website: www.leeuwenborgh.nl
E-mail: info.fez@leeuwenborgh.nl
KvK-nummer: 41074030

Wilt u reageren op deze jaarrekening?
Graag. Dat kan via info.fez@leeuwenborgh.nl

